

**R. P. Francisci Svarez, Granatensis, E Societate Iesv
Doctoris Theologi, Et In Conimbricensi Academia Olim
Primarij Theologiae Professoris emeriti, Opvs De Triplici
Virtute Theologica, Fide, Spe, Et ...**

Suárez, Francisco

Mogvntiae, 1622

Sectio 1. An, & quo iure hæretici sint ipso facto excommunicati.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-93448](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-93448)

num locum obtinet Summus Pontifex, de quo, si in heresim labi posse credatur, satis dictum est supra a dispo. sect. 6. De consecratis in Episcopos, etiam titula es, & de superioribus dignitatibus Archiepiscoporum, Patriarcharum, quibus addendi sunt Cardinales, exceptio prima facta est in iure, ut non nisi a Summo Pontifice de heresi iudicentur. Cap. Inquisitores de hereticis in 6. Vbi nequidem inquirere, e, ne dum iudicare tale aliquid crimen de Episcopis definitur, aperteque notantur Villadiego de hereticis quæst. 7. Calderinus eodem titulo c. 8. num. 9. Carerius num. 74. Repertorium Inquisitorum verbo Episcopus ad 2. Simancas de Catholicis institutionibus cap. 25. Penna citato loco Directorij Comment. 78. & alij. Cuius decisionis ratio plana est, ipsa nimirum dignitas illius status, & incommoda, quæ facile possent occurrere, si tales personæ in tribunali Inquisitionis responderentur. Itaque tante rei gravitas merito Pontificis Summi iudicio reservatur: ob hanc enim eandem rationem graviores aliz causæ criminales Episcoporum per Sedem Apostolicam terminandas esse statuitur in Cap. accusatus cum sequentibus 3. q. 6. & alibi. Satisque expressit Tridentinum Sess. 24. cap. 5. reformat. Vbi addit generalem commissionem inquirendi de quibuscumque personis non completi Episcopos, oportereque ut specialis mentio de eis fiat in Commissione, ac non nisi virtute talis commissionis ex specialis facti instructione processus fiant. Nimirum (vitego exillimo) si negotium eam patiatur moræ: Alioquin si periculum sit, ut Episcopus hereticus, aut plane de heresi suspectus elabatur, & aliud fugiat, fidei causa suo quasi iure postulat, ut contra eum iudicium hereticum vsque ad carcerem procedatur: quemadmodum, & iure eodem contra ipsum erit pro concionibus agendum, aliisque modis, si forte pravam quam concepit doctrinam in vulgus spargat, aut in communibus moribus corruptelam inducat. Atque hoc certe intendunt citati Auctores, dum aiunt (nulla facta mentione commissionis Pontificis) recipi posse testium depositiones contra Episcopum hereticum, ut ad Sedem Apostolicam transmittantur. Imo id ipsum non obscure habetur in capite Inquisitores ibi si fuerint vel non fuerint, utique ex depositione aliorum: aliter enim Scire velimur, ita ut probabilem causam in iudicio Pontificis faciant, non dicentur. Est autem adeo reservatum Pontifici iudicium de heresi Episcoporum, ut licet Inquisitioni Cardinali deputatorum commissio sit ordinaria potestas inquirendi, & processus faciendi de heresi Episcoporum, non tamen finaliter iudicandi absque recursum ad Pontificem, ut patet in extrauaganti Pij III. quæ incipit Romanus Pontifex, &c.

26. Secunda exceptio in iure est officialium Patrum: horum enim causa in heresi ipsi quoque Summo Pontifici reservatur: ut patet in extrauaganti Cum Mattheus de hereticis inter communes traditurque ab authoribus paulo ante citatis. Huius exceptionis ratio generalis, est privilegium officialium cuiusque tribunalis: coram illo enim conveniuntur, ut vel inductione patet. Nam, & ipsius Inquisitionis officiales, familiares, &c. non nisi coram ipso Inquisitionis tribunali citantur: Ecclesiasticæ personæ coram Ecclesiastico Iudice, & sic de alijs. Atque ex hac eadem generali ratione concluditur, neque Inquisitorem posse cognoscere de heresi alterius Inquisitoris, aut Nuntij, vel Collectoris, aliterius delegati, dum est in officio: quippe qui officiales delegati sunt ipsius Pontificis ut ex iure liquet.

27. Tertia exceptio de Religiosis personis, hodie nulla est. Quamvis enim antiquitus varia fuerint statuta à Pontificibus circa facultatem procedendi contra Religiosos exemptos, ut patet ex Directorio

Inquisitorum parte tertia q. 88. Comment. 77. hos tamen omnes tribunali Sanctæ Inquisitionis tandem subiecerunt posteriores Pontifices Clemens VII. rescripto Cum sunt & Pius III. in constitutione Pastoris æterni: dummodo (ut in Constitutione Pij III. subiungitur) Inquisitores à Religiosorum superioribus non fuerint præventi. Verumtamen neque hæc Clausula Pij III. hodie locum habet, ut recte advertit Penha in Commento citato, & Azor supra, q. 12. Imprimis quia dicta constitutio, quoad hanc Clausulam, non vicerit vsu recepta. Nullus enim Religiosorum superior audeat subire in causa heresis iudicare. Deinde quia siue recepta fuerit siue non, Sanctæ Inquisitionis tribunal hodie plane contrarium obseruat. Vnde Religiosorum hereses, etiam non admonito superiore, ad Inquisitores deferendæ sunt. Id quod in heresi Sacerdotis secularis à fortiori militat, ut patet tum ex dictis tum ex cap. accusatus 5. Sacerdotes de hereticis in 6. & ex ijs quæ in Directorio Inquisitorum 3. p. quæst. 29. videri possunt.

28. Vitimo interrogari potest, quas penas, vel quæ incommoda incurrat, qui non denuntiat hereticum, cum tenetur. Primo dicitur incurri excommunicationem. Ita Penha in direct. 2. p. Comment. 2. & citat extrauag. Greg. IX. quæ incipit, Excommunicamus sed ibi non fertur excommunicatio ipso facto, sed ferenda dicitur his verbis, Excommunicationis sententia procedatur: tamen per edicta Inquisitorum solet ipso facto imponi, & ita incurritur, nisi legitima causa culpam excuset, ut notavit idem Penna Comment. 18. eiusdem partis. Secundo dicitur huiusmodi non denuntiatio fieri de heresi suspectus, quod sentit Castro dicto l. 2. c. 25. Sed moderandum hoc est, quando aliz circumstantiæ iuvant: nam sola illa omisio per se non sufficit, ut notavit Roias dict. sing. 3. num. 18. Terrio dicitur iste puniendus ut fautor hereticorum, ita Penna 2. p. comment. 78. verumtamen nimirum hoc videtur, ut infra dicam, tractando de fautorib. & ideo magis placet, quod dixit Simancas supra num. 11. illum puniendum esse alijs penis prudenti arbitrio Inquisitorum, tanquam inobedientem, & eorum officium impediens.

Quas penas incurrat qui non denuntiat de heretico.

DISPUTATIO XXI.

De penis spiritualibus hereticorum.

Diximus esse in Ecclesia potestatem ad puniendos hereticos: certumque est, & experimento satis constat, esse in Ecclesia usum talis potestatis, & ideo necessarium est ad particulares penas descendere, & singulas explicare. Distinximus autem illas in superioribus in duos ordines, scilicet spiritualium, & temporalium penarum: sub temporalibus corporales etiam comprehendo. Prius ergo de spiritualib. disputationem instituimus, quia & priores sunt, & magis propriæ spiritualis potestatis, postea vero de reliquis dicemus.

SECTIO PRIMA.

Utrum heretici ipso facto excommunicati sint, & quo iure?

Conueniunt omnes Catholici propter hoc delictum, impostam esse excommunicationis penam, quæ ipso facto incurratur: dissentiunt autem in explicando iure, quo talis pena lata est: à qua controvertia incipere oportet: nam decidendo illam, veritatem ipsam confirmabimus. Est ergo prima sententia, quæ affirmat hereticos esse iure diuino excommunicatos. Ita tenet Driedo libr. 2. de libertate Christiana, c. 8. & Laromus contra Luth. & Echius in Enchyridio, sub titulo de heret. comburendis, Almain etiam in 4. dist. 18. q. 1. in fine, simul dixit

Sententia hereticos in re diuino esse excommunicatos.

Fundatur 1.
in scriptur.

dixit hanc censuram esse Apostolicam, & de iure diuino, sentiens esse latam ab Apostolis, non ut ab Auditoribus, sed ut à promulgatoribus iuris diuini. Eandem tuetur Penha in Addition. ad Eymerie. in Direct. Inquisitorum parte 2. Comment. 12. ad cap. Excommunicamus. 1. de Hæret. Decian. in tract. criminal. libro 5. cum allegatis per eum capit. 41. Fundari potest hæc sententia in illis locis Scripturæ, in quibus communicatio cum hæreticis prohibita est: nam idem esse videtur excommunicare, quod communicationem interdiceret. Sic Ioan. epist. 2. dicitur, *Nec aue illi dixeritis, & ad Rom. 16. Declinate ab illis, & 1. ad Cor. 5. Cum eiusmodi nec cibum sumere, & 2. ad Thessal. 3. Denuntiamus vobis fratres in nomine Domini Iesu Christi, ut subtrahatis vos ab omni fratre ambulante inordinate, & non secundum traditionem, quam accepistis à nobis. Ibi autem sunt hæretici, & ita de illis intellexit Cyprian. epist. 55. & loco verbi denuntiamus, legit, *precipimus, & eodem modo legit Theophil. & addit, terrificum magis faciens præceptum, ait, Non nos precipimus, sed Christus. In quo ius diuinum insinuat. Quod etiam videtur aperte latum à Paul. ad Galat. 1. Si quis vobis euangelizauerit prater id, quod euangelizatum est, anathema sit. Hac enim voce solent Concilia uti ad definiendam doctrinam fidei, simul ferendo excommunicationem in non credentes. Vnde Concil. Sardicense in epist. ad omnes Episcopos, circa finem adducens hunc locum, ait, *Hic ergo nullum communicare denuntiat. Indicant Ecclesiam, non tam ferre hanc excommunicationem, quam latam ab Apostolis denuntiare. Denique facit illud ad Tit. 3. Hæreticum hominem post vnam, & secundam correptionem deuota.***

Fundatur 2.
in traditione
Ecclæ.

2. Secundo potest hoc suaderi antiqua traditione Pontificum, Concilior. & Patrum: nam ubique prohibent hanc communicationem, non tanquam ferentes nouam prohibitionem, sed tanquam commemorantes antiquam, eiusque transgressores punientes. Ita legimus in canone 46. & 63. Apostolorum, ferri penas contra communicantes cum hæreticis: idemque videre licet in Fabiano Papa ep. 1. & Anastas. I. epist. etiam 1. & Leone epist. 2. & 93. cum multis alijs. Item in Concil. Carthag. 4 c. 69. 71. & 72. Vbi perinde prohibetur communicatio cum hæreticis, ac cum excommunicatis, item in c. *Non licet*. 1. quæst. 1. ex Martino Brachar. cap. 70. suorum Canonum. Ex Patribus videri potest Amb. libr. 7. in Luc. ad finem cap. 9. & ad initium 10. in quo notari potest verbum illud, *Hos non suscipit Dominus, sed à suo nido arceret, & prohibet, ergo Christus illos separat: & Iren. l. 3. contra hæres. c. 3. refert Apostolos nec verbo tenus, communicasse cum his, qui adulterabant veritatem, quasi obferuantes diuinum præceptum. Et ibidem refert exemplum Ioan. Euangelistæ, qui balneum ingredi noluit, quia ibi erat Hæreticus Cherinthus, quod etiam refert Euseb. l. 3. Hist. cap. 18. & aliud simile de Polycarpo refert libr. 4. cap. 14. & de Origene l. 6. cap. 3. & Athanas. in vita Antonij, de illo refert nunquam cum hæreticis pacificum sermonem miscuisse: & multa de hac re videri possunt in Origene libr. 1. in Iob, Chrysi. super citata loca Paul. & homil. 2. in Genes. August. epist. 62. & 162. maxime vero apud Cyprian. epist. 40. 55. & 76. vbi post multa concludit, *simus ab illis tam separati, quam illi sunt ab Ecclesia profugi.**

Fundatur 3.
in ratione

Confirm.

3. Tercio hinc formari potest ratio: nam ea, quæ inueniuntur in Ecclesia, & eorum non inueniuntur initium, vsque ad Apostolos, & ipsum Dominum, de iure diuino esse censentur, quia quæ sunt ab hominibus instituta, solent certum initium habere: ergo signum est, quod à iure diuino emanauerit. Et potest hoc à signo confirmari: quia communicatio cum hæreticis in diuinis, & præsertim in sacris, ita censetur prohibita, ut etiam in articulo mortis non liceat, ut sentit D. Thom. 3. p. q. 82. art. 3. ad 2. & ideo laudatur factum Sancti Hermingildi, qui no-

luit eucharistiam in extremis ab episcopo hæretico Arria 10 accipere, ut videtur in Gregor. 3. Dial. cap. 31. & habetur in cap. ult. 24. q. 1. & generaliter in cap. *Arrian*. 1. q. 1. & Leo Papa solum Baptismum excipit epist. 18. cap. 3. & idem habet Innoc. 1. epist. 22. cap. 3. & 5. ergo signum est, illud esse propter excommunicationem iure diuino latam.

4. Nihilominus dicendum est primo, hanc prohibitionem non esse impositam iure diuino. Ita sentiunt communiter Theologi, tum in d. 18. & 19. tractando de censuris, & præsertim Soto d. 22. q. 1. art. 1. Valent. tom. 4. disp. 7. q. 17. pun. 1. in fine, Henriquez lib. 13. cap. 2. ad finem ubi plures adducit in commento lit. P. Et videri etiam possunt, quæ dixi in 5. tom. d. 2. sect. 1. & disp. 18. sect. 1. tum in hac materia 2.2. quæst. 11. art. 3. ubi moderni omnes, & Castro lib. 2. de iust. hæret. punit. cap. 17. & 18. & Azor tom. 1. libr. 8. c. 10. q. 2. Ut assertio nem probemus, oportet distinguere prohibitionem communicandi cum hæreticis, ab excommunicatione ipsius hæreticis imposita. Nam prima prohibitio per se primo, & directe cadit in fideles, & ipsos ligat: excommunicatio autem directe ligat peccatorem, seu hæreticum, cui imponitur, quamuis obligatio etiam redundet in ipsos fideles. Vnde excommunicatio multo plures habet effectus, quam prior prohibitio: atque aliter incipit. Obligare fideles, ut ex dicendis patebit. Prima ergo prohibitio respectu fidelium dici quidem potest de iure diuino, ut probant omnia superius adducta. Et ratio est, quia illa prohibitio, ut talis est, non ponitur in panem, sed in bonum, & commodum fidelium, & ut sic est quædam prudens cautio, & præuentio ab omni lapsu, & corruptione hæreticorum. Est autem circa hoc præceptum, ut diuinum est, confirmandum, non esse iuris diuini positum tantum, sed naturalis, etiam si in scriptura fuerit etiam declaratum, quia in lege gratiæ non sunt data specialia præcepta positiua immediate à Deo, præter præcepta fidei, & sacramentorum. Est autem hæc prohibitio naturalis, vel quatenus ad ipsammet fidem, vel ad charitatem spectat. Ratione fidei, primo ac præcipue prohibita est communicatio cum hæretico, in ipsa doctrina: secundo prohibetur etiam communicatio in externis ritibus hæreticis, quod non solum ad fidem, sed etiam ad religionem spectat: tertio prohibetur tanta familiaritas cum Hæreticis, ut communicantem reddat de sua fide suspectum: nam hoc etiam est contra fidei confessionem: de quo videri potest specialiter Leo Papa serm. 17. de passione, & serm. contra Eutichen. & ideo in iure Canonico, qui ex hac familiaritate suspectus redditur, & punitur, & ad purificationem canonicam cogitur, Cap. *Inter sollicitudines*, de purificatione canonica. Et videri potest Castr. dicto li. 2. c. 17. Ratione autem charitatis obligat hoc præceptum, primo ad vitandum scandalum proprium, nequius in periculo errandi se constituat: secundo ad vitandum scandalum proximorum, qui illo exemplo facile ad familiarem communicationem inducentur, & in periculo constituentur. Tercio ad vitandum nocumentum ipsiusmet hæretici, qui per huiusmodi communicationem fit audacior, & in suo errore pertinacior, & has rationes indicant Patres allegati.

5. At vero excommunicatio, de qua conclusio loquitur, non potest esse iuris diuini, quia licet potestas excommunicandi immediate à Christo data sit, & hac ratione iuris diuini esse dicatur, nihilominus ipsa censura propterea est in usu Ecclesiæ, non fuit immediate à Christo instituta: sed per Ecclesiam determinationem accepit, ut ex propria materia de censuris constat, & ex effectibus huius pænæ: nam multa per illam prohibentur, quæ ex vi solius diuini iuris non erant prohibita, ut orare V. g. publice pro hæreticis, & similia. Item est euident signum, quia hæc censura aliter nunc obligat fideles, quam ante

1. assertio
contra præced.
sententiamNotatio do-
plices probi-
tationis cum
hæreticis.1. Prohibita
est iuris di-
uini, nec de
ea procedit
assertio.Sed vel per
tinet ad na-
turale præ-
ceptum fidei.Vel ad præ-
ceptum chari-
tatis.Ostendunt
tam assertio
præcedent.

ante extraneam ad eandem, ut infra videbimus. Denique est optimum lignum, quia olim non imponebatur hæc censura ipso iure, sed imponi precipiebatur. Si quis Episcopus 1. quæst. 7. & ex Leon. Papa epist. 93. cap. vlt. & ex usu antiquorum Conciliorum aperte colligitur, nam hæretici prius instruebantur, & monebantur, & si pertinaces erant, tunc per censuram abijciebantur: ergo lignum est non esse impositam ipso iure diuino.

6. Secundo dicendum est, hanc censuram iure Ecclesiastico imponi omnibus hæreticis. Ita habetur ex ca. Achatius 24. q. 1. & c. Ad abolendam & c. Excommunicamus 1. & 2. de hæreticis, & c. Quicumque de hæreticis in 6. & c. Nouerit de sententia excommunicationis: estque hæc poena maxime proportionata huic delicto: tum quia sicut crimen est valde spirituale, ita & poena: & sicut crimen est maximum inter ea, quæ possunt esse Ecclesiæ manifesta, ita etiâ & poena grauissima est: tum etiam quia ipse hæreticus se ab Ecclesiâ separat, & ideo iure ipsa Ecclesiâ magis illum à se excludit, ac separat. Denique quia hæc poena alijs fidelibus est maxime utilis, propter ea, quæ iam indicauimus, & ipso hæretico potest esse medicinalis, quia ad finem respiciendi ei infligitur.

7. Tercio dicendum est, hanc censuram incurrere ipso facto: nam in prædictis capitulis ita fertur: & hoc addiderunt, noua iura antiquioribus, ad quæ antiquiora D. Thomas 2. 2. quæst. 11. artic. 1. Solum attendit cum oppositum docuisse videtur. Sed obijci potest illud Paul. ad Tit. 3. Hæreticum hominem post vnam & secundam correptionem diuita: quia non videtur hoc in dictis nouis iuribus seruari. Respondeo primo. Multos Patres tantum ibi legere, post vnam admonitionem, ut Iren. libr. 3. cap. 3. Tertul. de præscriptionibus hæret. cap. 16. & Amb. ibi, & libr. 2. de Abraham cap. 6. & libr. 8. in Luc. cap. 17. & August. epist. 162. quamuis Gratianus, in cap. Quæ dignor & in cap. Dixit Apostolus 24. quæst. 3. hæc duo loca Ambrosii, & Augustini referat, iuxta hanc ergo lectionem facile responderetur, per legem ipsam fieri sufficienter monitionem. Tamen non est recedendum à lectione vulgaris, quæ in codicibus Græcis, & Latinis frequentior est, & recipitur ab Ecclesiâ, & illa videtur Leo Papa in dicto sermone contra Eutich. & Athan. serm. 5. contra Arian. & epist. contra Serapianos, & oratione ad Maximum, & latè Hieron. super Paul. qua lectione supposita. Respondeo primo cum Chrysostom. ibi homil. 6. Paulum loqui de hæretico, cuius pertinacia ante monitionem non satis nota erat, & hunc vult Apostolus semel & iterum moneari, & instrui: & si non resipuerit, separari: quod etiam indicant illa verba, quia subuersus est, qui huiusmodi est. Quam expositionem, videtur probare Cano libr. 12. de locis cap. 9. ad finem, & bene noster Cornel. à Lapide super illum locum. Secundo dici potest Apostolum loqui ad Episcopum, ut ferat prohibitionem in illum, & ideo loqui de excommunicatione, quæ fertur ab homine. Denique licet sit sermo de excommunicatione, à iure, est facilis responsio, monitionem quæ fit per legem æquiualeere multis monitionibus, quia lex quotidie, & perpetuo monet.

8. Et per hæc satisfactum est fundamentis adductis pro prima sententia: nam prima quatuor testimonia Scripturæ, iuxta primam assertionem intelligenda sunt. Quintum autem, de anathemate lato ad Galat. 1. non est intelligendum de propria censura, cum Paulus etiam in Angelum de Cælo illud ferat, per quandam exaggerationem. Est ergo illa quædam execratio, & abominatio doctrinæ hæreticæ, & personæ illam docentis: ut ibi Hieron. & alii exponunt. De ultimo verò testimonio, quod erat ad Tit. 4. satis dictum est. Testimonia autem Pontificum secundo loco adducta iuxta primam conclu-

sionem procedunt. Solum oportet in eis notare, non omnia vel dicta, vel facta, quæ ibi referuntur, esse sub præcepto: sed quædam fuisse opera consilij, ad exemplum aliorum: ut est illud Ioan. Evangelij, & similia. Denique ad tertium iam ostensum est, hanc censuram præsertim ab ipso iure latam, non semper fuisse in usu Ecclesiæ. Solum circa confirmationem de prohibitionem recipiendi sacramenta ab hæretico, etiam necessaria, & in extrema necessitate aduertendum est, per se loquendo, non esse talem prohibitionem, sed solum quando esset graue periculum, vel aliquod lignum deficiendi à fide, ut fuit in casu illo Hermingildi Regis, quod punctum, in sequentibus iterum attingemus, & videri possunt dicta de Sacramentis, tam in communi disputat. 18. sect. prima, quam in particulari de eucharistia disputat. 72. sectio. quarta, & de poenitentia. disp. 26. sectio. quarta, & de censuris disp. 11. sect. 1. à num. 14.

SECTIO II.

An omnes heretici hanc censuram incurrant.

Intelligatur ratio dubitandi, & punctum difficultatis, tres modi hæreticorum distinguendi sunt, in primo sunt hæretici tantum externi, qui etiam fidei dici possunt, quia in mente re vera non sunt hæretici, licet tales exterius se ostendant, & de his dixi supra disputatione 14. sectione vltima non incurrere poenas hæreticorum proprias, ac proinde sequi illam excommunicationem, quantum est ex parte hæresis: quod addo, quia si alioqui sint fautores, vel defensores hæreticorum, illo titulo incurrunt poenas, iuxta infra dicenda: & ideo de illis nihil hic repetere necesse est. In secundo ordine sunt hæretici veri in mente, qui nullo modo exterius suam hæresim manifestarunt, qui dicuntur hæretici mentales: & dici etiam solent per se occultis respectu humanæ cognitionis, quæ ad interiores actus alienæ mentis non pertingit. In tertio ordine sunt veri hæretici externi, qui & mente deliberata, ac pertinaci, hæresim conceperunt, & in eius confessionem exterius prodierunt: & hi sunt in duplici differentia, quidam enim sunt publici, qui coram alijs suam hæresim manifestarunt, sub quibus comprehendimus tam vere, & rigoroze publicos, quam omnes, qui saltem coram paucis hæresim ostenderunt. Et de his omnibus certissimum est, ipso facto incurrere hanc censuram, quia omnis excommunicatio ipso iure lata, ita incurritur, quia ut minimum hæc est vis & efficacia legis Canonice, neque de hoc est controuersia inter Doctores. Alij sunt externi hæretici, omnino occultis, qui à Doctoribus vocantur occultis per accidens, quia per se cognosci possent ab hominibus, accidentarium autem est, quod testibus careant. De omnibus ergo occultis tam per se, quam per accidens potest esse dubitatio.

1. Prima opinio affirmat omnem hæreticum omnino occultum etiam per se, seu pure mentalem, statim hanc censuram incurrere Tenet Glossa in cap. Cogitationis, verb. Patitur de Pœnit. d. 1. & Glossa in Clement. 1. §. Verum verb. Eopso, de Hæret. Nam licet non declaret loqui de pure mentali, sed absolute de omnino occulto, tamen ex discursu, & ex verbis, quæ allegat, satis manifestum est, in hoc sensu loqui. Et idem habet Glossa 24. quæstione prima in principio verb. Qui vero, & in simili alia Glossa in cap. vnic. §. Omnem, de schismaticis in 6. estque hæc communis opinio Canonistarum, ut videre licet in Felino c. 1. de Pœnit. pt. n. 7. & in tract. Quando conatus puniatur. num. 4. ubi alios allegat, & plures illos sequendo Roias in tract. de Hæret. p. n. 240. & seq. & hanc opinionem sequutus est etiam Adrian. in 4. in materia

Ad 3. in n. 4

Ad confirm. ibid.

Hæretico, & triplex Genus.

Subdistinguitur.

Opinio in hac sectione.